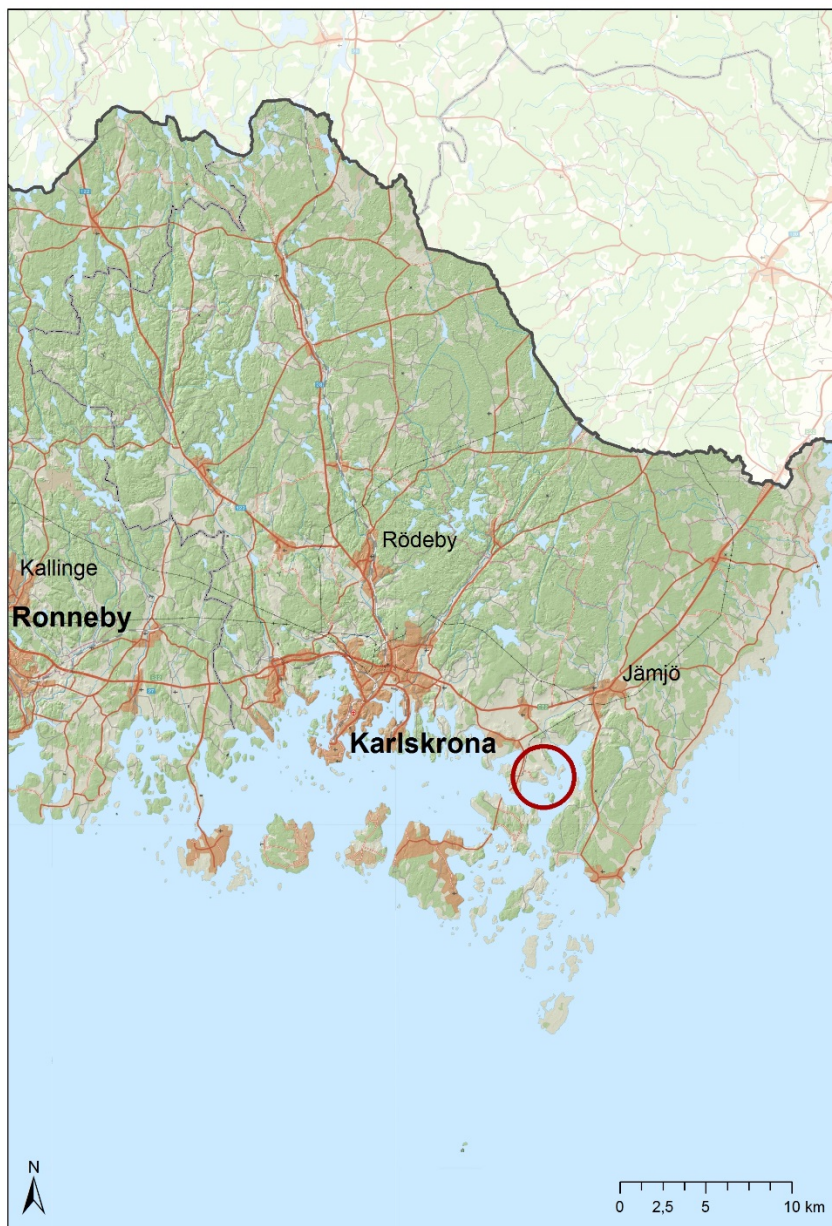

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410222 Östra Möcklö

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Jonas Warhammar

**Bevarandeplan för Natura 2000-området
SE0410222 Östra Möcklö**

Kommun: Karlskrona

Områdets totala areal: 27,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-09-08

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1630 - Strandängar vid Östersjön

6270 - Silikatgräsmarker

8230 - Hällmarkstorräng

9070 - Trädklädd betesmark

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus***Bevarandesyfte**

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Östra Möcklö bidrar till att uppfylla miljömålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdena är områdets strandängar och artrika trädklädda betesmarker. Östra Möcklö uppvisar ett för östra skärgården representativt skärgårdslandskap, ålderdomligt präglat genom månghundraårig hävd. Strukturerna av ett delvis bevarat småskaligt odlingslandskap med åkrar och utmarksbete finns ännu kvar.

Beskrivning av området

Östra Möcklö utgörs av havsstrandängar och ekhagmarker på östra sidan av Möcklöhalvön i östra Blekinges kustbygd. I norra delen av området finns ädellövskogar och silikatgräsmarker. Ek och lind dominerar i trädsiktet. I busksiktet i de öppnare delarna syns mest slån, men här finns också hassel och hagtorn. Hagmarksfloran är relativt artfattig, med arter som stor blåklocka och gullviva. Vid havsviken Gölen utbreder sig en småtuvig havsstrandäng med flera för naturtypen karaktäristiska arter som spikblad, gåsört, havssälting, gulkämpar, kustarun, salttåg och gles vass.

Södra delen av området, Råhalludden utgörs av en till största delen ekdominerad hagmark med ett glest buskskikt. Floran är artrik med flera orkidéer som nattviol, Adam och Eva, Sankt Pers nycklar, göknycklar och jungfru Marie nycklar. Till ekhagmarkerna finns stora värden knutna vad gäller insektfaunan, vedsvampar och lavfloran. Bland annat förekommer lavarna guldlockmossa samt skalbaggen ekoxe i området. Flera rödlistade svampar har hittats i området bland annat blekticka, bronsopp, räfflad nagelskivling och honungskremla. 145 skyddsvärda träd är noterade i området, mest ekar men även alm, lind, ask och avenbok. Många av de skyddsvärda träden är hålträd, en del är döda och ett 20-tal är grova.

Vad kan påverka negativt

Ängs- och betesmarker

- Minskat eller upphört bete/slåtter, vilket på sikt leder till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Felaktig tidpunkt för betespåsläpp på strandängar med häckande fåglar. För att minimera störning i området och trampskador på äggen bör betespåsläppet ske antingen före eller efter fåglarnas häckning.
- Exploatering och förändrad markanvändning i området eller i omgivande marker, t.ex. uppförande och drift av vindkraftverk, skogsplantering, uppodling, dikning, dränering eller andra avvattningsföretag, täktverksamhet, muddring, uppläggande av muddermassor och samhällsbyggande av olika former.
- Almsjuka. Några träd är drabbade och sjukdomen riskerar slå ut dessa och också sprida sig till andra almar.
- Stigande havsnivåer leder till att flacka landområden översvämmas, på Östra Möcklö gäller det särskilt strandängarna som riskerar minska i utbredning.

Ekoxe:

- Det främst hotet mot ekoxe är igenväxning. När ekar som tidigare stått i mer öppna miljöer växer igen dör de i förtid på grund av konkurrensen.
- Ekoxe hotas av att glesa bestånd med gamla ädellövträd generellt blir allt mer sällsynta, samt av att bristen på död, grov ved blir vanligare i markerna. Långa avstånd mellan värdefulla livsmiljöer minskar dess spridningsmöjligheter och möjlighet till genutbyte med andra populationer.
- En bruten kontinuitet av jätteträd kan göra att ersättningsträd för arterna att flytta till när den äldre generationens träd dör saknas.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

- Miljöersättning för bevarande av betesmarker och slåtterängar enligt Miljö- och landsbygdsprogrammet år 2014-2020 finns i området.

Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller generellt 100 meter från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land). Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Inom Östra Möcklö har Länsstyrelsen 2015 beslutat om utökat strandskydd till upp till 300 meter.

- Ekoxe är fridlyst enligt 6 § Artskyddsförordningen (2007:845), vilket innebär att det är förbjudet att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar eller att ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**1630 - Strandängar vid Östersjön**

Areal: 9,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

På Östra Möcklö är havssträngängarna knutna främst till havsviken Gölen där en småtuvig helt öppen strandäng breder ut sig. Floran och faunan är artrik och vegetationen är mer eller mindre zonerad. Närmast vattenlinjen växer betad bladvass och havssälting, därinnanför strandkrypa, salttåg, hundstarr och spikblad, längre upp växer gåsört, gulkämpar, kustarun, krypven och trift. De hävdade strandängarna är viktiga för häckande och födosökande vadare, gäss och änder. Den rödlistade kärlväxten vårkällört växer på Östra Möcklös stränder.

Bevarandemål

Områdets strandängar ska vara minst 9,7 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och starkt präglad av bete. Obetade tuvor och rator får dock förekomma, en mosaik av olika hårt betade ytor är gynnsamt för fågellivet. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av hävdgynnade arter som gulkämpar, havssälting, gulkämpar, kustarun, strandkämpar, trift, vårkällört och strandkrypa. Häckande par av olika strandängsfåglar ska finnas inom området. Strandängarna ska vara helt öppna och fria från träd och buskar. Igenväxningsvegetation i form av träd, buskar, sly eller ohävdsarter ska endast förekomma i begränsad omfattning. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar sker regelbundet eller säsongvis.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara gott.

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 2,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Områdets silikatgräsmarker finns i nordvästra delen. Området är varierat med öppnare delar med äldre, spärrgreniga ekar, samt områden med hållmarker och enbuskar, och områden med tätare trädskikt. Träd- och buskskiktet är artrikt och domineras av ek, med inslag av ask, lönn, avenbok, nyponros, björnbär och slån. Floran är av torrängstyp med arter som gråfibbla, liten blålocka, ärenpris och svartkämpar. Stenmurar finns i området.

I de centrala delarna finns utvecklingsmark som har potential att på sikt kunna klassas som silikatgräsmark. Trädskiktet är idag för tätt och främst björk behöver tas bort men även en del tall.

Bevarandemål

Områdets silikatgräsmarker ska minst vara 2,5 hektar. Gräsmarken ska vara starkt präglad av bete. Kärnväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter. Träd, buskar och ohävdsarter som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Stenmurar ska till största delen vara solexponerade och fria från lövsly och träd så att dessa inte beskuggas eller skadas av stammar och rotsystem. Betesmarken ska ha en mosaikartad struktur där delar av betesmarken är öppna och andra delar är träd- och buskbärande. Det ska finnas ett begränsat men artrikt träd- och buskskikt. Det ska också finnas friställda, grova, spärrgreniga ekar och efterträdare till dessa.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara gott.

8230 - Hällmarkstorräng

Areal: 1,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

På Östra Möcklö finns ett större hällmarksområde med lågvuxen och gles vegetation. Hällarna är oftast mycket torra och har ett tunt, fläckvist förekommande jordtäckte med torktåliga kärlväxter, lavar och mossor.

Bevarandemål

Hällmarksområdena är öppna och arealen är minst 1,6 hektar. Träd och buskar som bedöms som igenväxningsvegetation förekommer inte. Kärlväxtfloran domineras av konkurrenssvaga arter som gul fetknopp och tjärblomster.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara ordinärt till gott. I västra delen behöver en hel del björksly tas bort.

9070 - Trädklädd betesmark

Areal: 9,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

På Östra Möcklö finns de trädklädda betesmarkerna både på norra, mellersta och södra delen av området. Norra delen av området har ädellövskogar med främst ek och lind i trädskiktet. Buskskiktet i de öppnare delarna domineras av slån, men här finns också hassel och hagtorn. Hagmarksfloran är relativt artfattig, med arter som stor blåklocka och gullviva men fläckvis finns Adam och Eva och Sankt Pers nycklar. Mellersta delen har delvis lundkaraktär med blåsippa i fålskiktet. En mindre del är bokdominerad. Södra delen av området, Råhalludden utgörs av en till största delen ekdominerad hagmark med ett glest buskskikt. Inom områdena växer Sankt Pers nycklar, göknycklar, jungfru Marie nycklar gullviva, Adam och Eva och ängsskära. Hagmarker med grova solbelysta lövträd är speciellt värdefulla eftersom träden i regel är artrika vad gäller lavar, svampar och evertebrater.

Bevarandemål

Arealen trädklädd betesmark ska vara minst 9,9 hektar. Bete ska påverka områdets dynamik och struktur. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat med inslag av äldre ekar. Det ska finnas ett buskskikt med olika växtarter. Det ska finnas liggande död ved och stubbar, stående döda eller döende träd, gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska utgöra ett måttligt inslag genom en variation mellan täta respektive öppna delar, samt bryn. Blommande och bärande buskar och träd finns i solexponerat läge. Jätteträd, spärrgreniga träd och efterträdare till dessa ska stå fritt med solexponerade stammar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara gott. För att stärka naturvärdena bör en försiktig naturvårdshuggning genomföras, gärna i flera steg, där trädskiktet glesas ut något genom att göra några gläntor eller genom att göra befintliga gläntor större. Förekomsten av död ved bör öka.

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekoxen är värmekrävande och förekommer ofta i sydsluttningar, företrädesvis glesa, soliga sådana som till exempel trädbevuxna hagmarker och gamla ekskogar. Larvutvecklingen sker främst i ek, men har även konstaterats i bok, björk, lönn och hassel.

Arten utvecklas i döda, underjordiska delar av olika lövträd, främst ek. Larverna ligger ofta i jorden och gnager på döda rotdelar även på levande träd. Larver är dessutom vid upprepade tillfällen påträffade under marken på liggande ekstockar, där de gnager på de mot marken vända delarna.

Larvutvecklingen är lång och anses kunna sträcka sig över fem år. Förpuppningen sker i en hönsäggstor kokong. De fullbildade skalbaggarna kläcks i mitten av juni, då flyger hanarna omkring för att leta efter honor. Hanarna lever under ganska kort tid (ett par veckor) medan honorna kan påträffas in i början av augusti. Arten flyger i skymningen och lockas av sav som sipprar ut från ekstammar.

Arten gynnas av betesdrift och plockhuggning eller motsvarande ingrepp som skapar substrat och håller marken glest och luckigt trädbevuxen, samt ger god möjlighet för ljuskrävande träd som ek att föryngra sig. Arten är inte rödlistad i Sverige, utan bedöms som livskraftig.

Blekinge kan betraktas som ett av de viktigaste fästena i den nordliga delen av utbredningsområdet i Europa. Förutom i Blekinge, Kalmar län, och i eklandskapet söder om Linköping, är ekoxen sällsynt. Arten missgynnas av igenväxning av glesa bestånd av gamla ädellövträd, samt av en minskad tillgång på död, grov ved i skogslandskapet.

Ekoxe har inte rapporterats till Artportalen inom området, men flera fynd har gjorts i nära anslutning till området, så sannolikt förekommer ekoxe även inom Östra Möcklö.

Bevarandemål

Ekoxe ska förekomma i området. Trädklädd betesmark, som är ekoxens livsmiljö, ska bibehållas i gynnsamt tillstånd enligt de bevarandemål som är formulerade för denna.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för ekoxe bedöms som ordinärt. Död ved kan behöva sparas i större utsträckning i området. Arealerna trädklädd betesmark är begränsad, och området omges till största delen av åkermark och hav.

Dokumentation

- ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen, www.artportalen.se (uttag 2016-08-15).
- Jordbruksverket 2004. Ängs- och betesmarksinventering. Tillgänglig:
<https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2015. Beslut om utvidgat strandskydd för Karlskrona kommuns kust och skärgård, Blekinge län, Dnr 511-2099-2014
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska arterna i habitatdirektivets bilaga 2. Dnr NV-01162-10.
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Rikets allmänna kartverk 1915-1919. Häradsekonomiska kartan, Blekinge, Torhamn (49). Digitalt material © Lantmäteriet. www.lantmateriet.se.
- Trädportalen, www.tradportalen.se (uttag 2016-08-15).

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta.

